

Любов Базь

Vivat Academia!

Зачин. На попелищі

— Тут трапилась пожежа, — неголосно сказала Ляна. — Років зо п'ять тому.

Ранок був на диво холодним. Тільки початок осені, і ось тобі — маєш. А яка погода, такий і настрій.

— Підпал? — із невідповідною цікавістю запитала Ела.

— Та ні. Не схоже. — Пальці Ляниної руки, витягнутої над застарілим попелищем, тремтіли. Ела мовчала. Вона чудово відчувала, коли будь-хто готовий був її вислухати — і коли слова заважали.

В Академії їх навчали: Слово — то зброя. Слово — то скарб. Ні тим, ні іншим не слід розкидатися без потреби.

— Ми йшли по гриби, — нагадала Ела зрештою. Як на неї, час для ознайомлення із попелищем було вичерпано. Ела не любила довго чекати. Тим паче, це навіть не підпал.

Чи підпал то був кілька років тому, коли Ляна прийшла в Академію, при собі маючи лише рюкзак із найнеобхіднішими речами (у випадку Ляни — переважно книжками та пописаними зошитами),

ніхто й досі не знав. Про те, що трапилось з Ляною, говорили всяке. Достеменно відомо було лише одне: будинок нинішньої кращої Елиної подруги згорів. Тож тепер Ляна навіть на канікули лишалася в Академії. Просиджувала дні над своїми зошитами, здебільшого в приміщенні, іноді у лісі. В світлі дні, звичайно, — у темні до лісу міг піти тільки самогубець. Це ще гірше, ніж у Чорний Сектор.

— Сьогодні не кращий день, — похитала головою Ляна. — Не темний, але не кращий. Здорових грибів не знайдеш, самі хворі.

— Тю! — Ела почувалася розчарованою. — Та ж я тебе питала...

— Ти питала, чи можемо ми піти в ліс по гриби. Про їхнє збирання мова не йшла, — підкреслила Ляна.

— Ой, тільки не кажи, що ти погодилася лише заради цього! — Ела подивилась у бік попелища.

— Заради цього. — Ляна злегка посміхнулась. — Я відчуваю їх. Ті місця, де щось горіло. Я хотіла б згадати, що тоді відбулося. Чому все згоріло, і чи були в мене родичі, і...

— Ти чудово пам'ятала зміст купи книжок і власних зошитів, була в курсі своїх творчих планів, знала, як тебе звати, хто навчається в Академії і що таке Чорний Сектор, а про минуле й гадки не маєш, — підсумувала Ела. Вона нудилася.

— Стрес. — Ляна нарешті підвелася. — Часткова втрата пам'яті. Чуєш, Ело... А от Талія зараз, мабуть, до практичного готується. І Рися теж.

— Ну, вони ж хороші дівчата. — Ела покивала. — Не те, що ми з тобою. Хоча мені й готуватися сенсу нема — Вищий збереже.

У цих словах була вся Ела. Більшість спудеїв Академії вона епатувала, Ляні ж сподобалася з першого погляду. Схоже, ця приязнь була взаємною, а з яких причин — ні Ела, ні «раціоналістична» у порівнянні з подругою Ляна пояснити не могли.

— На Вищого сподівайся, а за зброю тримайся, — пробуркотіла Ляна.

Зі зброєю у неї було не дуже. У Ели — ще гірше. Щастя, що попередні кілька років навчання практичних навичок не вимагали. Досить було й теорії, а креслити ритуальним ножом Слова Ляна вміла. Ела креслити не любила, обходячись усними балачками. Якось вона так заговорила Пацюківну, що та потім ще з тиждень ні до кого не прискіпалася. У Ляни була виразна підозра, що Ела могла б перевернути світ, самими балачками очистивши Чорний Сектор і поновивши небо — те, блакитне, яке тепер хіба що на мислестрічках побачиш. Чи у книжках, на малюнках.

— То янголи охоронять, як у Вищого часу на мене не стане, — сказала Ела. — Це ж не тільки я

до Нього молюся.

Тепер, без колишнього неба, у Вищого вірити важче, ніж було колись, подумала Ляна, але думок своїх не озвучила. Тим паче що живого янгола вона ніколи не бачила, а мумії в музеї Міста довіри не викликали. Інша справа — почвари з Чорного Сектору чи, щур збережи, лісу.

Відьом Ляна теж ніколи не бачила, але в них вірилося легше, ніж у янголів. Яких, до речі, час би уже й покликати.

— Падай, — звеліла Ляна, хапаючи Елу за сукню. Трохи схибила — вчепилась пальцями у задовгу комбінацію. Почувся тріск розірваної тканини. Втім, Ела вже лежала на холодному опалому листі поруч із Ляною.

Дівчата припишкли. Ела молилася — видко було, як ворущаться бліді не нафарбовані губи зі шрамом ближче до правого кутика. Ляна зосереджено вимальовувала щось паличкою просто поверх листя. Уявні візерунки, про себе вона називала це саме так.

День і справді був не кращим. Істота, наближення якої Ляна відчула на півсекунди раніше за Елу, повільно впливла на галявину. Не вийшла, не вбігла — впливла. Зелена, слизька, занадто сильно свігиться. Не дивись — осліпнеш...

Ела намагалася навіть не кліпати. Істота зупинилася на галявині наче в нерішучості.

Покрутилася туди-сюди, вишукуючи-винюкуючи — із зором у бідолахи були очевидні проблеми.

Креслити тепер ніц не можна було. Відчує рух — то прощавайте, любі спудейки. Істота реагувала на звуки і запахи, а ворухнутися, не зачепивши ні травинки, змогла б хіба відома усій Академії активістка Айрен Купер. І то не факт.

День дійсно був не кращий. Ляна боялася собі уявити, якої прочуханки їй дасть Ела, коли — якщо — вони врятуються.

«Якщо я зможу».

На Вищого надії було малувато. Щодо Ели Ляна не сумнівалася: її подруга не наробить дурниць і не зірветься з місця. Але вчинити щось більш дієве Ела не могла. Не та спеціалізація.

«Я зможу».

Ляна заплющила очі. Прислухалася до власного серцебиття, до пульсу, який відстукував молоточками в Елиному тілі. В уяві постали чіткі обриси — дві тіні, одна яскраво-червона, інша темніша, із зеленавим відтінком.

А поруч — іще. Не тінь навіть, а слизька пляма. Ядучо-зеленого кольору, як шипучка з карколомною назвою.

Тіні і пляма пульсували, кожна — у своєму ритмі. Тінь-Ела і тінь-Ляна — швидко і несильно, пляма-істота — повільно, наче жива калюжа, яка то розтікається ширше, то збирається компактно.

«Встигла», — подумала Ляна. Взерунки на опалому листі дали очікувані плоди.

Айрен Купер, мабуть, щойно побачивши істоту, вихопила б ритуального ножа і впоралась би одним розчерком тонкого леза. Антін провів би грамотну дематеріалізацію, на око визначивши різновид істоти і склавши для неї антиформулу. Пацюківна відступила б, белькочучи найдавніші заклинання — ті, якими і ляються-то сором. Пацюківна знала їх безліч, цілком у відповідності з власним прізвиськом — Чорнорота. Тямуці люди кажуть, що прізвисько завжди вказує на особливості певного індивіда.

Особливістю Пацюківни була здатність випльовувати із себе завчені в невідомій кількості гострі словечка. Проти істот з лісу нецензурна лексика діяла на всі сто — невдахи розчинялись у повітрі, не лишивши по собі і сліду. З почварами Чорного Сектору було складніше, але ж недарма Пацюківна потрапила в групу з Айрен Купер. На практичному, яке скоро відбудеться, вони підтримають одна одну.

А Ляну підтримають Ела і Талія. Рисю розподілили в іншу групу. Рудий її захистить, тож нема чого хвилюватися. Тим паче, частина Чорного Сектора їм випала найбезпечніша, добре вивчена і досліджена. Це не той район, в який Ляні з Елою та Талією йти. Для нього навіть карти не складено,

самі білі плями.

Оця ж, перед внутрішнім зором Ляни — зелена. І краще б її швидше поглинути, а то вже щось запідозрила — скорочуватися частіше почала. Такими темпами і на практичне не потрапиш, дарма що з нього не більше третини спудеїв повертаються живими... З тих, хто до кінця пішов, звісно. А як не до кінця — так який узагалі сенс іти?

— До мене, — вголос сказала Ляна, подумки розкриваючи обійми. Пляма здригнулася.

— Пручаєшся? А от не треба. — Ляна не розплющувала очей. Поруч пришвидшено дихала Ела — замовчувати дихання сил не ставало. — До мене!

Пляма завібрувала часто і злякано. Як Елине серце, як серце самої Ляни.

Втім, ні. Серце Ляни билось занадто швидко — шалена швидкість, повертаємо, лобове скло, обережно, дзеркальця, капот, тримай кермо, гонщице!

Юж, ти тримай мене, міцно тримай, ось нам і потяг, космічний трамвай, в космос зірватись, не знати туги, не зупинятись, тривати, іти; йди, йди до мене у далечінь, хочеш — кричи, а не хочеш — мовчи, біловороже дивиться ніч, ні, ні себе, ні мене ти не клич, тут ми залишимося попелом вишитим на простирадлах зниклих віків, непередбачено

русло означене, русло одне — для моєї ріки, я не причинна, просто зірвалась, виникла звідкись — як монастир, я кандидатка, може, доцентка, та я не знаю, хто мене вчив...

Відсутність ритму. Відсутність себе. Всього відсутність — кров вирує у жилах, нічого нема! Нічого нема! Хвала Хаосу, і вічній напівтемряві, що на небо у дві тисячі дванадцятому впала — хвала!

...— Я ж не дарма кошик брала, — непевний голос Ели змусив Ляну розплющити очі і озирнутися довкола. Першим, що вона побачила, був мокрий слід на листі неподалік. Істота встигла підплисти до них ближче... а потім її не стало. — Дивись.

Повертати голову було важко, та Ляна це зробила. Вологий рушник, яким Ела встигла обв'язати голову подруги, значно полегшив цю непросту задачу. Ляна виклалася на повну...

І майже не здивувалася, побачивши цілу сім'ю здоровесеньких із вигляду грибів, яка притулилася на давньому попелищі.

Розділ перший. Практика на узбіччі

У дві тисячі дванадцятому році світ занурився у п'тьму.

Причини цього забуті. У подальшому було висунуто кілька досить переконливих версій, з них найбільшого поширення набула одна, про ворожнечу двох наддержав, що не могла не завершитися світовою катастрофою.

Не так уже багато поселень змогло цю катастрофу пережити.

Місто стало винятком.

Бо за кілька днів до занурення світу у темряву Місто було уражене біологічною зброєю.

Райони Міста, що прийняли на себе удар, пізніше були названі Чорним Сектором. Вони знаходилися на узбіччі.

Після того, як Чорний Сектор було уражено, у Місті зчинився хаос. Біозброя перетворювала людей на істот з чорними очима, котрі вбивали і мучили мирних жителів або робили з них собі подібних. Окремі люди тікали з Міста, але доля їхня була жахливою. Біозброя вплинула на зелені насадження, які оточували Місто. Деревя мутували і розрослися: за кілька днів Місто було оточене густим лісом, який ніхто не міг подолати. Ліс був живим і пожирав усіх, хто заходив до нього вночі чи у календарний час, пізніше названий «темними

днями». Поглинуті люди ставали особливим різновидом істот; поглинуті лісом істоти перетворювалися на справжніх монстрів.

У перші дні поширення біозброї військові намагалися контролювати її розповсюдження. Так, вони оточили Чорний Сектор і нікого звідти не випускали. Евакуацію було припинено після того, як вивезені з Сектору люди почали перетворюватися на істот.

Останньою групою людей, якій вдалося вирватися з Чорного Сектору, була група Ганни Гроно. На тоді військові полишили свої пости — адже самі «охоронці» у більшості своїй мугували.

На відміну від них, люди, що їх вивела Ганна Гроно, не тільки не перетворилися на істот, але й навчилися захищатися. Вони комбінували Слова — певні біоенергетичні одиниці — у візерунки, породження власних біюполів, завдяки яким можна було змінювати навколишню реальність.

За усталеною думкою, здібності до креслення візерунків з'явилися у людей внаслідок позитивного впливу мутації, що інших перетворювала на істот. Ганна Гроно була першою, хто розробив методики для застосування цих здібностей. Завдяки цьому та її особистим лідерським якостям Ганна Гроно незабаром устала на чолі громади вцілілих. У співпраці із Павлом Святозіром, колишнім військовим, Ганна Гроно

розробила бар'єр, що ним було огорожено Чорний Сектор і зафіксовано його у субреальності. Після цього, коли світ, якому було не до локальної катастрофи Міста, сам зрушив з місця, Ганна Гроно і Павло Святозір вчасно евакуювали населення у підземні сховища і захистили найпотужнішими візерунками.

Під час свігової катастрофи більшу частину Міста було зруйновано, вціліли тільки Чорний Сектор і ліс.

Після того, як зрушення на поверхні на землі дійшли кінця, сонце заступили радіоактивні хмари. З неба падав смертоносний попіл: людське існування було можливе тільки під землею, під надійним захистом візерунків.

Проте ресурси врятованих були майже вичерпані. Тоді Ганна Гроно і Павло Святозір Слово за Словом розробили новий бар'єр, і у певний день простягнули його від лісу до лісу, оточивши кордони Міста. Бар'єр захищав від радіації, очищував атмосферу, біосферу і геосферу. Віднайдені у лісі рослини і впольованих тварин тепер також можна було очищувати, а потім і проводити клонування за допомогою візерунків.

У ті часи остаточного краху зазнала колишня релігія — у руїнах Міста було знайдено тіла створінь, в яких люди впізнали янголів. На зміну старій вірі прийшла нова — віра у Вищого. Певні

зміни відбулися і в мові, у письмовій формі якої із винайденням візерунків більшість людей уже не мала потреби.

Завдяки візерункам Ганни Гроно і організаційній роботі Павла Святозіра Місто було відбудовано і поділено на кілька умовних частин: огорожений непроникним бар'єром Чорний Сектор, передмістя, відведене для розведення флори та фауни, та жила частина. Популяція населення почала відновлюватися, у суспільстві запанувала чітка система. На місце цивілізації, що існувала до дві тисячі дванадцятого року, прийшла нова, яка набула інших якостей у своєму герметичному розвитку.

Стимулом для подальшого розвою були істоти. Ті, котрі мешкали у лісі, не могли надовго полишати своє середовище існування, бо без нього слабнули і помирали. Найнебезпечнішими вони були для жителів передмістя, тому що могли впливати на тварин та рослини. Бар'єр на зразок того, яким було оточено Чорний Сектор, на істот з лісу не діяв. Та й мешканці Чорного Сектору навчилися оминати бар'єр, пробираючись у Місто закинутими акведуками, руйнувати які було небезпечно. На щастя, час активності істот обмежувався нічними годинами.

Після того, як Ганну Гроно було убито істотами під час спроби встановити бар'єр в

акведуках, Павло Святозір прийняв остаточне рішення — заснувати Академію. У цей заклад приймалися всі, хто володів здібностями до креслення візерунків.

Академія стала освітнім, культурним і адміністративним центром Міста. Її випускники, у залежності від власної спеціалізації, бралися до подальшої розбудови передмістя і жилої частини або вирушали на полювання за істотами.

З часом, коли істот було приборкано і обмежено у пересуванні, необхідність у постійному і всезагальному протистоянні з ними відпала, а в Місті утвердилася надійна грошова одиниця («кредит»), були створені так звані «райони беззаконня». Там люди могли безкарно звертати одне на одного свою агресію і, вільні від законів Академії, будь-яким чином заробляти собі на прожиття. Вбивство у районах беззаконня не засуджувалося, проте існували свої правила.

Поява цих районів дозволила мешканцям жилої частини Міста, котрі не бажали особливих досягнень, існувати у відносному мирі. Для підтримання цього миру було також створено лікарню — спеціалізований заклад для хворих людей.

Академія ж поступово перетворилася на головний орган влади у Місті. Ректор був також офіційним очільником людей Міста, його радники

завідували кафедрами і мали тісні контакти з керівниками груп провідних науковців, котрі працювали в Академії.

Вступити до Академії вважалося великою честю й неофіційним обов'язком кожного громадянина Міста від шістнадцяти календарних років, здібності якого до креслення візерунків становили більш як п'ять одиниць за шкалою Олбрайта.

Тільки випускники Академії мали право контактувати з істотами чи людьми, що їх істоти торкалися.

Без дозволу на це успішну кар'єру у Місті зробити було можливо хіба що у районах беззаконня.

* * *

— А у тебе гірка кров, — сказала Талія. Із подивом сказала — до того клятого практичного їй якось кров Ляни спробувати не випадало. То і на краще.

Ела вилаялася так, що Пацюківна позаздрила б. Щоправда, відразу після цього вона вибачилася перед Вищим за «нечисті Слова». Слова ці ніяк не стосувалися Ляни і її крові. Ела радше дала визначення ситуації в цілому. Як завжди, на диво метке.

Крім Ляни, Ели і Талії в групі була «солодка парочка» — Захід і Воля. Із дівчатами ці молодята не сильно товаришували, тож, коли висадку в Чорний Сектор було завершено, закохані взяли за руки і попростували уперед на максимальній швидкості. Сподівалися швидше пройти свій шлях і дістатися жаданого порталу.

Дівчата поспішати не стали. По-перше, Ела, як яскраво виражений холерик, мусила берегтися від поспішності, а з нею разом береглося все найближче оточення, щоб не загальмувала, бува. По-друге, був день, а Талія не могла швидко ходити вдень. Вночі ж вона швидше за Айрен Купер пересувалася. Втім, лишитися в Чорному Секторі на ніч Ляна і ворогу не побажала б.

Тож вона взяла подруг попід руки. Йшли повільно, не озираючись і не вивчаючи туман, який з'являвся десь кроки за два від них. Видко було лише широкий заасфальтований шлях. Зараз такого не стелили. Чорний Сектор — те, що лишилося від старого Міста, те незмінне і вічно плинне, загадки чого ніколи не будуть вичерпані.

На перехресті шляхів здибалися із Антіном і Вірою плюс З-Цегли. Ще двох молодиків з їхньої групи Ляна не знала. Як і З-Цегли, ті вчилися на паралельному курсі.

Зате Ела, мабуть, була з ними знайома, бо привігалися вони перш за все з нею. Балачок розводити не стали — у кожного свій шлях, а практичне вкрай треба завершити до ночі. Потім буде пізно, доведеться сорому наїстися. Евакуюватися тобто.

— Антін наш до Віри небайдужий, чи що? — покліпала очима Ела, коли дівчата розминулися з групою, яка потрапила в «їхню» частину Чорного Сектора. — Я думала, він з Устиною...

— Нічого в них нема з Устиною, — голос Талії звучав невдоволено. За підготовкою до практичного вона і виспатися як слід не встигла. — Товаришують просто.

Ляна щиро сумнівалася, що у розумника-Антіна щось взагалі з кимось може бути. Він легко знаходив спільну мову з людьми, знав що сказати у компанії, проте тримався осторонь. Ляна чудово його розуміла — сама такою була. Якби не її подруги, не Ела, Талія і Рися...

Тоді Ляна і групи не мала б на сьогодні. Йшла б сама. Може, так було б швидше або зручніше, зате на душі важче. Коли ти сама, неприємні думки легше вкорінюються у свідомість, чіпляються розгалуженими гілками — не жени, хазяйко, ми ж свої, рідні.

Ела була цілковитою Ляні протилежністю. Вона не боялася зближуватися з людьми, завжди

першою йшла на контакт. Того чоловіча половина Академії у неї і була закохана, щоправда, неодноразово. Одночасно спілкуватися з багатьма на однаково якісному рівні навіть Елі було не під силу.

Ляна погано пам'ятала, що робила, доки не вступила в Академію. Та чомусь їй здавалося — раніше таких подруг, як Ела чи Талія, чи то пак Рися, у неї не було. Вона звикла все робити сама, інколи перебираючи на себе відповідальність за інших.

Це було ще до пожежі.

— Та й з Вірою нема, — припечатала Талія. — Ти ж знаєш Віру. Вона... це... усіх розуміє. І за руку ні з ким серед хлопців піти не відмовиться, Антін не виняток.

Ляна мовчала. Їй небезпідставно здавалося — Вірі сильно поталанило, що в одну групу з Антіном потрапила. Він не такої вдачі, як деякі, минуле їй за вину не поставить. Щодо інших хлопців Ляна не переймалася. Вони з паралельного курсу, а отже, потужного впливу Айрен Купер не зазнали і Віру не образять.

А ще Ляна подумала — Талія точно не виспалась, і посередині краще б їй іти, а то ще спотикнеться і впаде. А раптом одна Ляна її не втримає?

— Змінюємо дислокацію, — запропонувала Ляна. Інколи в ній прокидалася любов до розумної

лексики, до якої дівчина насправді теплих почуттів не мала. Ляні завжди простіше було накреслити свій черговий візерунок, ніж пояснити, чому креслити його треба саме так, а не інакше.

Дівчата помінялися місцями, Ляна відібрала у Талії важкенький пакунок з провізією (Талія славилася поміж спудеями Академії як велика годувальниця, кілька разів вона так точно рятувала заглиблену у свої розробки Ляну від голодної смерті) і відчула велике полегшення.

В неї самої жодних пакунків-сумок не було. Ритуальний ніж — на місці, в піхвах у рукаві, а більше нічого і не треба. Голову не забула, і те добре.

Ела ж прихопила із собою грубу Книгу Вищого. Книга як така їй була не дуже потрібна, Ела знала її напам'ять, проте взяла, щоб почуватися більш впевнено. Час від часу вона кидала ласі погляди на пакунок Талії. Ела завжди любила добре попоїсти, хоча по ній було і не видно, якщо не враховувати майже зриму сонячну енергію, що її дівчина випромінювала.

Може, тому Талії і Елі на початку було важкувато разом. Талія сонця не любила. Навіть зважаючи на те, що у теперішні роки його ніхто й не бачив. Постійно заховане за хмарами, сонце, однак, існувало. В Академії казали, що без нього і Міста не було б. Принаймні, розподілу на день і ніч

не було би, а це віщувало великі неприємності. Більшості людей вночі не ставало краще, як Талії. Навпаки, ніч їх лякала. Вночі почвари з Чорного Сектору просиналися, а ліс оживав.

Ляна пам'ятала, що в дитинстві боялася темряви. Згодом темрява стала її близькою знайомою. Стати подругами їм не судилося, коханками — тим паче. Ляна для цього була надто відсторонена.

— І все ж нечесно, з групами цими, — не вгавала Ела. — У них самі хлопці, до того ж путящі, а у нас? Тільки Захід, і той кудись з Волею звалив.

Талія усім своїм виглядом демонструвала скептичність відносно «путящості» вищезгаданих хлопців. Антіна вона не любила за «слизькість» і цього не приховувала. Ляна у даному питанні зберігала нейтралітет.

— А чим тобі ці хлопці не догодили? — Коли потрібно, Ела була більш ніж настирливою. І коли непотрібно — теж. Не прокоментувати іронічний вираз Талійного обличчя було вище Елиних сил. — Вони всі — нічого так, я б із будь-яким на побачення пішла.

— Тільки не з 3-Цегли, — не втрималася Ляна.

— Ти його знаєш? — жваво поцікавилась Ела.

— Ми з ним гралися, — зізналася Ляна.

Ела осудливо похитала головою — Вищий не

схвалював «грання» до заміжжя, — але цікавості втримати не змогла.

— І як? — запитала, дурно хихочучи. — У нього дійсно з цегли?

Ляна провокаційне запитання зігнувала.

Талія мовчала просто-таки мертво.

— Пам'ятаєте, я пропонувала вам уявити собі Айрен Купер у шкіряному корсеті та з нагайкою? — нарешті запитала Ляна.

— Ну, — небагатослівно озвалася Талія. Тоді, на парі, вони страшенно сміялися з того жарту.

— З-Цегли вона б такою дуже сподобалася, — додала Ляна.

Ела витріщилася на подругу, схоже, намагаючись уявити її у шкіряному корсеті.

Незабаром трохи розвиднілося. Тепер, окрім шляху, дівчата могли бачити будівлі довкола. Гарний район, широкі вулиці, тільки от жилі будинки страшні. А інші до дві тисячі дванадцятого спробуй знайди. Тоді переважно такі будівлі зводили, височенні, багатопверхові. Схожі на термітники, що їх дівчата бачили на мислестрічках.

Пройшли повз дитячий майданчик із яскраво розфарбованою «гіркою». Ела подивилася на нього ностальгічно, але нічого не сказала. Розуміла, що їм треба поспішати. Вдень Чорний Сектор здається спокійним місцем, проте вірити цьому спокоєві не варто, як не хочеш, щоб він став для тебе вічним.

— Там була дитина, — сказала Талія, щойно майданчик зник десь позаду. Обертатися і шукати поглядом його наново ніхто не став. Дівчата чудово знали — у Чорному Секторі назад краще не дивитися.

— Де? — Пальці Ели на руці Талії стиснулися міцніше. Та скривилася на хвилику, але руки не забрала.

— На гірці. — Талія дивилася просто перед собою. — Маленький хлопчик. Він сидів... і плакав. Його мати покинула.

Ляна замислилася, ким міг бути цей хлопчик і чи вдалося врятуватися його матері.

— Він давно там сидить, — вела далі Талія, — дуже давно. Проте... так дивно. Він начеб і часу не помічає.

— В Чорному Секторі нема часу, — резонно зауважила Ела. — Є зміна дня і ночі, але день — це завжди один і той самий день, а ніч — одна й та сама ніч.

— Коли я приходжу на попелище, — несподівано для самої себе втрутилась у розмову Ляна, — це завжди одне й те саме попелище. Байдуже, що батько-ліс змінюється кожної ночі. Я знаходжу це попелище все одно.

Ела і Талія промовчали. Кожна з них мала свою таємницю, ще й не одну. Таємниці Ляни відрізнялися від їхніх тільки тим, що були такими і

для неї самої. Все інше в Ляні здавалося чистим і прозорим.

Чи так? Ела пригадала недавній випадок із лісовою істотою. Щось Ляна з нею тоді зробила... Щось таке, чого Ела у подруги не бачила, навіть на теоретичних іспитах в Академії, де вони всі перевершували самі себе. До того ж, тоді Ляна не використовувала ніж. Це було більш ніж дивно.

Неподалік почувся плюскіт води. Дівчата обмінялися поглядами. Ось, почалося.

Ляна нашвидкуруч прилаштувала пакунок Талії у себе за спиною. Потяглася за ножем, одночасно повертаючись корпусом направо. Ела щось зашепотіла, роблячи крок наліво. Таким чином, Талія була прикрита з обох боків.

— Як на шлях вилізе — тоді робимо щось, ні — далі йдемо, — вирішила Ляна. — Зі шляху негоже сходити.

— Добра від шляху того теж небагато, — прокоментувала Ела. — Це тобі не паломницький, а...

— Не кажи вголос, — попередила Талія. Ритуальним ножем вона користувалася рідше, ніж Ляна, але зараз приготувала його до справи.

— Не дурна, — зронила Ела, міцніше стискаючи Книгу Вищого. — Ви знаєте, що Рися роман пише?

— Про повстання, — підтримала розмову

Талія. Слова рятували і тут — застерігали від неминучої паніки. Ляна від когось чула, що перший раз у Чорному Секторі — то як перша шлюбна ніч, непідготованим не вживати. А як же до такого підготуєшся? Тут повторюй — не повторюй теорію, все одно на практиці інше вийде.

Тим часом плюскіт пролунав знову. До нього доєднався жіночий сміх і приглушений чоловічий голос.

— Що за маячня. — Ляна опустила ніж, прислухалася. — Вбитися віником! — гукнула за кілька секунд. — То ж Захід із Волею!

— Вони зійшли зі шляху. — Талія несхвально похитала головою. — Навіть думати не хочу, кого вони там можуть зустріти. Той хлопчик — це так... Нічого серйозного.

— Знаємо, — пробурмотіла Ела.

— Та вони наче щасливо звучать, — заперечила Ляна. — Може, підійдемо до них і підемо далі всі разом? А то негарно якось.

— Я туди не піду! — надріз відмовилася Ела.

— Тим паче, це можуть бути зовсім не вони, — натякнула Талія. — Ми ж читали... що тут живе.

— Читали, і не раз, — підтвердила Ела.

— Добре, — вирішила Ляна. — Тоді так: я йду до Західа і Волі, ви чекаєте мене на шляху. Можете вперед пройти, я вас наздожену.

Сподіваюся, вже з молодятами. Схоже, вони не сильно поспішають, то чому б їм з нами не піти?

— Ляно.

— Що таке? — Ляна, яка вже збиралася зійти зі шляху, відчула, як на зап'ястку наче капкан замкнувся.

— Не ходила б ти. — Талія дивилася своїм особливим поглядом — просто перед собою, на Ляну і водночас не на Ляну. — Нічим хорошим це не скінчиться. Вони перші нас кинули, що ж нам тепер за ними бігати?

— От-от, хай самі виплутуються! — підтримала Ела.

— Та вони наче ще нікуди і не вплуталися, — не дуже впевнено заперечила Ляна. Відступати вона не збиралася — впертості дівчини могло позаздрити стадо віслюків з тих самих мислестрічок.

— Дурепа, — прокоментувала Ела, — хай пробачить мене Вищий.

— Я скоро, — пообіцяла Ляна, намагаючись вирватися. Талія не пускала. Тоненька, як хворостинка, худенька, середнього зросту, вона вчепилася в Ляну міцніше за пересічного кліща. Здається, саме так називалася та комаха...

— Я з тобою.

На Лянин подив, сказала це не Талія, а Ела.

Талія просто пішла.

Озеро, до якого дівчата незабаром наблизилися, було зовсім невеликим. Радше не озеро, а ставок, чомусь огорожений високою металевою сіткою. Дивлячись на неї, Ляна пригадала дитячий майданчик, який вони нещодавно проминули. За такою сіткою легко можна було уявити щось на кшталт того майданчика. Тільки не для маленьких дітей — для старших. Тих, хто вже має охоту ганяти за м'ячем. Невеличка прямокутна площа з ворітьми і кільцями, розташованими паралельно одні до одних — запорука хорошої гри. Поле. І металева сітка не завадить — м'яч не відскочить в обличчя перехожій людині.

Воріт і кілець тут не було. Зате прямокутна площа ще й чимало сягала у глибину — ставок на славу вийшов. У ньому й плюскався Захід. Воля стояла біля нерівної великої дірки у металевій сітці і посміхалася. Ноги у неї вже були босі.

— Воле, — гукнула її Ляна. Ела і Талія звертатися до одногрупниці не стали. Так сталося, що Ляна знала Волю краще за них — їхні спеціалізації були ближче. Тож Ляна і Воля прослухали чимало спільних предметів. З-поміж них Ляні найбільше запам'яталася «Поетика зла», чудернацький курс, слухачі якого мали б точно

знати різницю між тим, що добре і тим, що погано. Більшості спудеїв курс цей був ні до чого. Крім Ляни, Волі і Антіна його слухало лише кілька чоловік. Західа серед них не було.

Побачивши дівчат, Воля скривилася так, наче їй пропонували несвіжу зупу на обід.

— Чого ви тут загубили? — Ляні невчасно пригадалося, що вона начеб відбила у Волі кавалера. Цебто Даблдекера, з яким на початку Академії дружила. Даблдекера забрала найближча сесія, та й робити йому в Академії було нічого. Він фантастично малював, проте у візерунках мало що тямив. Ляна намагалася йому допомогти, виправити що можна, обмінювалася з ним мислестрічками і книжками — до Слів хотіла його привчити.

— Ти — геній, — сказав їй Даблдекер врешті-решт. Позаду було півроку тісного спілкування і образ — Даблдекеру не подобалось, що його виправляють, він мав до Ляни претензії, вважав, наче вона прибіднюється, кажучи — він не згірш за неї витворює, почувався забутим і покинутим. Ні що б з Волею далі товаришувати... і що йому тільки заважало, між ним і Ляною навіть поцілунку в щоку не було ніколи.

Тепер Даблдекер і Ляна вкрай рідко бачились. У різних свігах жили.

А Воля і далі звинувачувала Ляну, аж поки Західа не зустріла.

Визнаний чемпіон Міста і не тільки, Захід не знав собі рівних у двобої. Звісно, доки бився з іншими спудеями — до створінь з лісу та Чорного Сектора його, ще не випускника Академії, не допустили б.

У навчанні Захід був не дуже і до Айрен Купер дорівнятися не міг, а все ж в Академії його тільки лінивий не знав. Усі думали, що після випуску з Академії Захід піде у райони беззаконня і там буде собі на прожиття заробляти, може, навіть в люди виб'ється. Панувати у районах беззаконня, де все дозволено — це була жадана для багатьох бійців перспектива. Звісно, у районах беззаконня і вбити можуть, проте свої ж, не істоти. Люди.

А людей легше перемагати, бо в них є почуття. Істоти цієї слабкості позбавлені.

У найближчому майбутньому Захід мав намір подолати свої слабкості, а поки насолоджувався життям. Воля була не першою його коханою. Можливо, навіть останньою. До випуску не так багато часу лишилося, врешті-решт.

На місці Волі Ляна б теж не схотіла втрачати дорогоцінні хвилини наодинці із коханим. За умови, що ці хвилини не будуть проведені у такому місці, як Чорний Сектор.

— Ми ж група, — помітила Ела. — А ви кудись удвох чкурнули...

Воля кисло посміхнулася і хотіла щось

заперечити, проте Талія не дала їй і слова мовити.

— Озеро, — стривожено сказала дівчина, не відводячи погляду від Західа, який купався весь цей час і до берега не поспішав. — З ним щось не так.

— Небезпека? — Минувши діру у сітці, яка виглядала так, ніби хтось проривався з того боку, Воля увійшла у воду по кісточки. Вона була гідна кидатися до Західа і рятувати його ціною власного життя.

— Не зовсім. — Талія наче прислухувалася. — Тут щось трапилось.

— Я спробую, — викликала Ляна. Недовго думаючи, присіла навпочіпки і занурила у ставок, який Талія чомусь назвала озером, праву руку по зап'ясток.

— Ляно, не смій! — Цього разу Талія не встигла затримати подругу. Врешті-решт, удень Талія діяла повільніше, ніж інші. — Ляно...

— Нічого, — здивовано сказала дівчина, витягаючи руку зі ставка. Приготовані візерунки у свідомості Ляни залишилися спокійними і непорушними. — Чисто.

— Ви забули? — Талія перевела погляд з Волі на Ляну. — У Чорному Секторі не можна нічого брати і не можна озиратися. Якщо зануритися в озеро — якась частина води лишиться на шкірі. Це небезпечно! До того ж, я щось відчуваю.

— Не знаю, як ви, — допоки дівчата

сперечалися, Ела узялася за пакунок, що ним опікувалася Ляна, — а я відчуваю неймовірний голод. Воле, клич Західа. Час би уже нам і підкріпитися...

— Це Чорний Сектор, — нагадала Талія.

— Ну то й що? — знизала плечима Ела. — Ти ж взяла сюди їжу — певно, не для того, щоб ми на неї дивилися.

— Це щоб не їсти нічого звідси, як нам доведеться затриматися! — заперечила Талія.

— Не верзи дурниць. — Ела вже розв'язувала пакунок. — Якщо нам доведеться затриматися, нам уже нічого не знадобиться.

— Ело, — сказала Ляна.

— Все, мовчу... То давайте їсти! Їжа у нас своя, з Сектору нічого не беремо, нічого не порушуємо. Все честь честю.

— Ви тут на пікніку, чи що, — пробуркотіла Воля.

— А ви — на пляжі? — відпариувала Ела, і після цього тимчасове перемир'я було затверджено. Воля гукнула Західа, який у дівочі справи не втручався, замість цього намотуючи круги у ставку, Ела, Ляна і Талія присіли на травичку поруч із металевою сіткою. Навкруги панував туман.

— І як ми до шляху знову дістанемося, — пробуркотіла Талія. Ляна не сумнівалася: була б її подруга тут сама — ніколи такої ганебної помилки

не припустилася б. Талія взагалі рідко помилялася. І ще завжди виплачувала власні борги чи те, що ними вважала. Виховання Талія мала неабияке, своє місце у житті чудово усвідомлювала, а тому часто нудилася. І багато про що мовчала.

Ела мовчати не вміла взагалі.

— Яюсь доберемося. Їж, Тало, поки начинка у цукерках від твого виразу обличчя не скисла.

— Радше — поки хоч щось лишилося. — Ляна вихопила канапку з медом просто в Ели з-під носа. Та ображено насупилася і взяла аж дві. — Нам до тебе за стрункістю далеко, зараз усе з'їмо. А це ж ти готувала...

— Канапки і цукерки. — Воля виглядала незадоволеною. — Я думала, ви про їжу говорите.

— А чим це тобі не їжа? — Ела покрутила у Волі перед очима канапкою з сиром. Воля сахнулася із гидливим виразом на повнощокому обличчі. — Нам вуглеводів треба — купу. Без них візерунків не накреслиш і до Вищого не звернешся. А краще за хліб їжі не знайти.

Талія дивилася на Елу і Ляну, як хазяйка на дурних кошенят. Втім, замилювання в її погляді було не знайти — воно все більше для Рисі лишалося. У Ляни ворухнулася неприємна думка: а Талія-то шкодує, мабуть. Вона у групі із Рисею хотіла б бути. І з Рудим краще порозумілася б, аніж Ляна, яка одного разу лише руку йому потисла, а

про що говорити, то й не знала. Якби не Рися, наче створена для рятування незручних ситуацій...

— Привіт, Ело, дівчата, — Захід неспішно вийшов зі ставку, взяв простягнутий Волею рушник.

— Ви їжі з собою не брали? — безпосередньо поцікавилась Ела. — А то нам на п'ятох цього пакуночка не стане, замало ти, Тало, взяла!

— Та невже? — Талію потягло у глухий скептицизм.

Захід опустил рушник, відкрив рота, збираючись відповісти...

У наступну мить Ела кинула в нього канапкою. Воля скрикнула від несподіванки, Ляна опинилася на ногах — канапка в зубах, ніж у руці, Слова у повітрі.

Захід закричав.

— Що... Західе! — Воля кинулася до коханого, але Ела схопила її за руку і смикнула назад, почавши бурмотіти неголосні молитви — Ляна їх ніколи не була в змозі запам'ятати. Талія тим часом збирала пакунок із їжею докупи, з таким виглядом, наче нікуди і не поспішала. Вона взагалі рідко куди поспішала — не бачила сенсу.

— Це вже не Захід, — у перервах між молитвами сказала Ела. — Тала його відчувала, не ставок.

Сама Ела, схоже, відчула нелюдську сутність

«Західа» завдяки своїй подарованій Вищим неймовірній інтуїції. А заговорений непомітно від інших шматок хліба виявив цю сутність остаточно, примусив її вийти назовні.

— Але... — Воля не відводила погляду від Західа, який, зігнувшись, ховав обличчя у долонях.

— Або ти йдеш з нами, — запропонувала Ляна, виступаючи вперед — дурості, себто сміливості, їй ніколи не бракувало, — або лишаєшся з ним. І помираєш. Чи перетворюєшся. Яке слово тобі більш до вподоби?

Захід нарешті забрав руки від обличчя. Ляна недовірливо посміхнулася, Ела судомно зігнула, Талія ядуче пхикнула.

І тільки Воля заволатала зі сльозами на обличчі:

— За-а-а-а-а-ахід!

— Лишаємо її тут та й підемо, — запропонувала Талія, підходячи до Ляни, стаючи у тої за плечем. — Хай собі далі голосить.

— Не мож, — хитнула головою Ляна. — Так не робиться.

У мовчанні Талії виразно чулося: «Ти і так нас у халепу втягнула, та ще й гірше хочеш зробити? Хто нам ця Воля? Та вона нас покинула б п'ятсот двадцять разів. І довго ми проти цієї потвори чорноокої не протримаємося...»

— А я тобі хто, Таліє? — запитала Ляна вголос. — Я тебе за собою не кликала. Ти сама

пішла. А тепер кажеш — ти мені до вподоби, люба, лише собачка твоя мене бісить. Або із собачкою приймай, або йди — ніхто тебе не тримає.

— Ляно, ти на розум слабка чи як? — запитала Ела, закінчивши молитви. Істота, що раніше була Західом, тепер билася у невидиму стіну, намагаючись дістатися дівчат і Волі. Воля ревма ревіла, хоч похорон влаштував.

Ляна подумала, що похорон таки влаштувати доведеться, та згодом. А зараз час тікати.

— Потім, — гукнула до Ели. — Підтримай Талію і йдіть уперед. Ми з Волею тут дещо з'ясуємо.

— Нікуди я не піду, — насупилася Талія. — Ти ж знову без мене дурниць наробиш. Що за собачка? Я не розумію.

— Все ти зрозуміла. І те, що у звичайній ситуації я б тобі такого не сказала, — зрозуміла також. Ми зараз у Чорному Секторі. Геть замовчування. Якщо вважаєш мене дурною — так і кажи, і я тобі теж це скажу. Не будемо відвертими — довго не протримаємося. Чорний Сектор найкращі почуття спотворює, он Ела про це тобі багато може розповісти. Вона на почуття має гарний нюх, недаром цього гаданого Західа розпізнала.

Талія затрималася, вочевидь збираючись щось сказати, усміхаючись гостро, зі знайомим Ляні

відчуженням. Але тут Ела, відкрита і проста, як табуретка, сіпнула її за рукав:

— Ідемо вже. Ляна в нас несповна розуму, Вищий велів слабким та ображеним пробачати.

Передовірила Волю Ляні, підчепила Талію під лікоть і пішла — назад, до шляху.

— Хибна сторона, — ворухнулися губи Ляни. Шкіра правої руки наче горіла. — Вони йдуть не туди... Воле.

— А-а-х? — Воля була нижчою за Ляну. Добряче, на голову чи й більше. Її обличчя, звернене до Ляни, блищало від сліз. На Західа — те, що було ним — Воля більше не дивилася. І те добре.

Ляна провела у Волі перед очима ножем.

Ноги по кісточки в крові занурені, дівчини очі гарячі зажурені, сенсу немає, лише маячня, де я залишусь сама покричать, кинь мене в небо, отримаєш згоду, туги такої не знала я зроду, може, немає, може, це казка, мого каліцтва спіймаєш відразу, мого каліцтва вийнято серце, знову забуду і стану до герцо...

— Ляно? — запитала Воля із подивом. — Що трапилось, Ляно?

— Нічого. — Ляна поспішно відсторонилася, проводячи рукою по губах і ховаючи ніж. — Нам

треба йти, Воле.

— В мене ноги... наче горять, — зізналася Воля. — Я далеко не пройду. Де ми?

— У Чорному Секторі.

— А-а-а. — Воля кліпнула.

— Взувайся і підемо. — Ляна не бажала нічого чути про ноги Волі. І про свою праву руку — теж.

Вона підозрювала, що на шлях їм з Волею вже не повернутися. А як повернуться, то далеко не зайдуть.

У ставку не було нічого підозрілого. Але він належав до Чорного Сектора. Варто було скупатися, і необережний плавець також долучався до чужого світу. Захід порушив заборону зразу і зразу перетворився. На Ляну і Волю чекало більш тривале перетворення. До ночі, мабуть. До речі, котра зараз?...

Ляна подивилася на власний годинник. Несхвально похитала головою — він зупинився. В Чорному Секторі уся техніка погано працювала, ще при виході з порталу глохнула.

Втім, вихід був. Відтяти собі руку, а Волі — ноги. Спеціалізація Ляни передбачала таке уміння. І кров зупинити вона цілком зможе... Якщо лишиться притомною. Воля ж усе витримає. Вона зараз в такому стані — будь-що як належне сприйме.

Крові буде забагато. Усі потвори Чорного Сектору збіжаться. А наражати на небезпеку більш обережних Талію і Елу у Ляни нема ніякого права. Слід негайно сказати їм про те, що з Ляною та Волею коїться. Наздогнати і сказати, там хай самі вирішують.

Хід думок Ляни перервали дівочі крики. Згадавши найулюбленіші вислови Пацюківни, Ляна гукнула Волі:

— Біжи за мною! — і кинулася на крики. Голос Ели Ляна впізнала б із тисячі...

Потвора-Захід лишався у Волі і Ляни за спиною, але дівчата геть-чисто про нього забули. Ляні точно було не до нього — вона щойно звернула увагу на те, як потемнішало навколо. Так трапляється, коли запрацюєшся, креслячи і стираючи візерунки чи раз за разом притискаючи до скроні мислелокатор, намагаючись закарбувати у пам'яті образи-Слова з мислестрічок: перестаєш помічати час.

— Ніч, чорт забирай! — Ела лаялася найбрутальнішим чином, розмахуючи книгою Вищого. Істоти Чорного Сектору — на перший погляд звичайні люди, як не брати до уваги суцільно-чорних очей, — сахалися від неї і Талії, що завмерла у Ели за спиною. Зосереджена і мовчазна, Талія намагалася відтворити візерунок зі Слів. Ляна закусила губу. Вона вже шкодувала, що

наговорила подрузі рзвкостей. У їхньому колі спілкування говорити щось безпардонніше за «ця зачіска тобі не личить» було не заведено. Та й про зачіску хіба відверта Ела сказати могла. — Лічені хвилини лишилися!

— Для ночі рано. — Ляна зупинилася на відстані, похитала головою. — Ти щось плутаєш, Ело. Коли ми звернули зі шляху, ще ранок був.

— У Чорному Секторі час тече не так, як у Місті, — повільно сказала Талія. Чотири істоти з того десятку, що оточив її та Елу, рушили до Ляни і Волі. — Нам не варто було звертати.

— Хочеш мене звинуватити? — Ляна вже креслила Слова у повітрі. Воля за її спиною тільки очима кліпала.

— Ви іншого часу знайти не могли, красуні?! — Ела виглядала розлюченою. — Ми у лайні, вашу матір!

— Пацюківна б тобі позаздрила, — промурмотіла Ляна, перекидаючи ніж у ліву руку. Права боліла вже нестерпно. — Ело, Таліє, ви...

Ляна хотіла сказати, що вони з Волею Талії та Елі тепер не помічниці, і взагалі незабаром перетворяться — ця думка сприймалася на диво природно, бо дівчина не до кінця усвідомила перспективу скорого розкладання власної особистості, — але тут права рука Ляни викинула ще й якого коника.

Діючи незалежно від власниці, рука Ляни випросталася уперед, до чотирьох істот, котрі наближалися.

У наступний момент істот було відкинуто на десяток метрів назад.

— Тікаймо! — Ляна викинула вперед і другу руку, з ножем, активуючи накреслений візерунок. Істоти навколо Талії і Ели почали збентежено озиратися, запаморочені: запамороки Ляни однаково добре діяли і на істот, і на людей. На перших навіть краще, особливих зусиль докладати не доводилося.

Елі не треба було повторювати двічі. Схопивши Талію за руку, вона кинулася до Ляни.

— Воле, підтримай Талію! — гукнула Ляна, різко розвертаючись. Вона гадки не мала, куди їм тепер бігти. Вночі у Чорному Секторі не існувало безпечних місць.

Евакуація. Треба було просити про евакуацію. Так, практику вони завалять начисто, зате живими лишаться. Принаймні, Ела і Талія. Щодо себе із Волею Ляна мала певні сумніви. Якщо вони і виживуть, їх в Академії на шматки поріжуть, наче кроликів піддослідних. Таєв, керівник Ляниного потоку, дуже досліди полюбляв. Дисертацію на них написав, ще й не одну. Про те, як відбувається процес перетворення на істоту Чорного Сектору і що ця «істота у процесі» відчуває при певних

подразненнях.

— Ми вже про евакуацію просили, — на бігу звернулася до Ляни Ела, — і я, і Тала. Не працює щось. Може, ти спробуй...

— Воле, проси про евакуацію! — веліла Ляна. Все ще стискаючи ніж, вона зашепотіла код зі Слів. Відтворила нескладний візерунок... подивилася на власний ніж з недовірою.

«Добре, мені ще могли не відповісти, бо я заражена тепер, як і Воля. Але Ела?! І Талія? Їм мусили відповісти, відкрити резервний портал і забрати звідси. Байдуже, ніч чи не ніч... Ох, чорт! Не можу зосередитися».

Зосередитися справді було складнувато — із провулків, що їх дівчата перестрівали дорогою, до погоні долучалися все нові істоти. А бігала Ляна не надто. Волю і Елу можна пробачити — вони Талію підтримували...

— Ело, спробуй ще раз звернутися по допомогу, — неподалік Ляна побачила одноповерхову будівлю — те, що треба. Будівля скидалася на комплекс невеликих підприємств — схожі Ляна бачила на мислестрічках про далеке минуле. — Таліє, тобі довго до повної сили?

— Годину, — озвалася Талія десь позаду. Ляна не могла дозволити собі обернутися. — Може, півгодини.

— За годину будемо прориватися до

шляху, — вирішила Ляна. — А поки просімо про допомогу. Як вдасться дістатися шляху — розпалимо вогнище, накреслимо коло і чекатимемо до ранку.

— Ти божевільна, — із безсумнівною повагою відгукнулася Ела.

— А ти? — кинула у відповідь Ляна, гальмуючи біля дверей того одноповерхового будинку. Вона вже готувалася до того, щоб застосувати візерунок, але двері виявилися незачиненими. — Швидко, за мною!

Щойно опинившись у приміщенні, Ляна окинула його побіжним поглядом. Істот усередині не було, зате на столі біля входу Ляна помітила навісний замок із ключем у ньому. Неймовірна удача — двері у будівлю відчинялися не всередину, тож заблокувати їх, підсунувши, приміром, шафу, все одно не вдалося б. А от замок більш ніж годився, тим паче, для нього і петельки на дверях зсередини були.

Ляна не зрозуміла, коли вона встигла це все помітити. Реальний світ на якусь мить здався їй рідним і знайомим у більшій мірі, ніж царина візерунків. Щойно двері зачинилися за спинами дівчат, як Ляна клацнула відчиненим замком і вкинула ключ собі до кишені.

За кілька секунд двері здригнулися. Істоти майже наздогнали дівчат...

— Чому ти нас не залишила? — запитала Ляна, підступаючи до захеканої Ели. Ляна і сама важко дихала, хоча їй нікого тягти на собі не довелося. — У тебе єдиної були шанси без проблем дістатися шляху.

— У мене? — Ела підвела брови.

— Ти у бігу краща за мене чи Волю, — про Талію Ляна згадувати не стала, і даремно — та одразу набурмосилася, — і маєш надійний захист від істот. Ти могла б знайти шлях і там до ранку досидіти.

— Захист, — Ела подивилася на книгу Вищого, яку не загубила попри всі пригоди, — розвіявся б, вчини я не так, як Вищий заповідав. Кидати друзів у халепі — цього Він стовідсотково робити не радив. А твоя Воля на чому спеціалізується?

— І чому вона стала така спокійна і слухняна? — Талія підозріло примружилася.

Талія досі знала про спеціалізацію Ляни менше, ніж Ела. Вони, зрештою, і спілкувалися не так давно, і між ними менше чого було. Якісної сварки так ніколи не траплялося, а це заважає дівчатам як слід розуміти одна одну.

— Тому що я спеціалізуюся на притяганні, відштовхуванні, омані і узагальненій структуризації, — завчено відповіла Ляна. — Я відштовхнула Волю від Західа і притягнула її до

себе. Тепер вона трошки... Неадекватна.

Воля кивнула головою, ніби на підтвердження.

— То ти і з нами таке могла зробити? — вела далі Талія. — Зі мною, з Рисею? У будь-який момент?

— Не знаю, — чесно відповіла Ляна.

— І те, що з тобою було так... добре — це теж через твою спеціалізацію? — не вгавала Талія.

— Ні, — замість Ляни відповіла Ела. — До сьогодні я лише одного разу бачила, як Ляна вдається до практики. У нас же саму теорію викладають. Вона, мабуть, ще й не знала, чи вдасться їй Волю заспокоїти.

— Воле, на чому ти спеціалізуєшся? — тим часом запитала Ляна. До Талії звертатися їй не хотілось. Якийсь неприємний осад лишала уся та розмова. Хай Талія з Елою спілкується, з Елою будь-хто порозуміється, як вона того захоче. Адже має неабияке відчуття співрозмовника — з нею як на сповіді у Вищого, очищуєшся.

— Пошук захованого, — негайно озвалася Воля.

— Тому ви з Заходом і зійшли зі шляху? — усвідомила Ляна. — Ти точно знала, що зможеш туди повернутися?

— Так, — погодилася Воля.

— Провести нас зможеш? — ще не вірячи в

успіх, запитала Ляна. Права рука дівчини самовільно стиснулася у кулак, наче нагадуючи — проблеми ой як не позаду.

— Зможу, — сказала Воля.

— Тоді пошукай поки у цьому приміщенні щось корисне, — вирішила Ляна. — Тільки не їжу чи питво — ми їх вживати не можемо.

«Хоча ми, мабуть, таки можемо, — подумала. — Я і Воля».

— Ноги болять, — поскаржилася та, наче почувши Лянині думки.

— Терпи, — зігнула Ляна. Її рука вже не боліла — просто їй не належала. Але шкоди поки робити не збиралася. Тож Ляна пошукала вимикач. Вона не думала, що світло у Чорному Секторі ввімкнеться. Тут техніка взагалі не працювала, що вже казати про електроенергію.

Ан ні — світло увімкнулося. Талія здригнулася, Ела підвела голову, роздивляючись квадрати старовинних ламп на стелі.

— Вікна, — ворухнулися губи Талії.

У приміщенні справді було два вікна. Істоти Чорного Сектору, наче приклеєні до них з того боку, зреагували на світло несхвально. Закричали, подаючись вперед, ламаючи скло. Ляна вилаялася собі під ніс. Мала б зрозуміти, що у таких старих будинках багато великих вікон!

— Там далі є приміщення без вікон, —

спокійним голосом повідомила Воля. — І його також можна замкнути зсередини. Тільки замка я там не бачу...

— Ану, геть! — Ела прудко рвонула до найближчого вікна, виставляючи поперед себе книгу Вищого і не боячись уламків скла. Істоти відступили, сичачи щось очевидно несхвальне. Права рука Ляни без волі на те власниці зринула у повітря, націлюючись на друге вікно. Секунда — і істоти, що вже пролізали у нього, відпихаючи одне одного, вилетіли надвір разом із шибкою.

— Тало, замок! — гукнула Ела, але відповіді не отримала. Ляна почала креслити візерунок на стіні біля вікна.

Талія тим часом зігнулася, обпершись об стіл. Її обличчя було зовсім сірим.

— Воле, візьми замок. — Ляна намагалася говорити спокійно, але голос поволі починав дрижати.

Їй було страшно. І не чорнооких істот боялася Ляна, не їхніх смертельних обіймів, не того, що тепер — така, як вони: вона боялася не впоратися. Провалитися. Раптом нічого не вийде?

— Я не можу, — відповіла Воля.

— Чому?! — До Ляни підступала паніка, і зупинити ту паніку було нікому.

Відкинені Ляною істоти підвелися на ноги і рушили до вікна. Біля сусіднього вікна стовбичило

ще кілька гостей, які не могли зайти через книгу Ели і були цим вельми незадоволені. Спотворені злістю колись людські обличчя тепер нагадували погано загримованих і незадоволених Пацюківен. У кількості десь двадцяти... тридцяти... Гості все сходилися, і разом з ними збільшувалася Лянина тривога.

— Тут нема ключа, — відповіла Воля.

— Ключа... У мене в кишені, — зосередилася Ляна. — Вийми, — сама вона заходилася креслити візерунки.

— Ага. — Воля підступила до Ляни. Дуже спокійним голосом додала: — Як тільки ми відчинимо двері, істоти увірвуться сюди. Їх ззовні повно, роєм рояться.

— Не пролізуть. — Ела майже шкірилися. Їй би іншу спеціалізацію обрати, подумала Ляна далеко не вперше. З Ели відьма була б не гірше за... Тут якась істота вхопила Ляну за руку, і дівчина скрикнула — більше від несподіванки. — Багато огірків до банки одночасно не ввіхнеш!

— Ляно. — Ляна радше вгадала голос Талії, аніж почула його, всоте подумала, що будь-які стосунки між людьми — то зло. Велике.

— Тримай. — У руку Волі перекочував ключ. — ЗамкнітьсЯ зсередини. Коли Талія увійде в силу — будете прориватися. Про допомогу просити не забувайте, може, вас почують.

— А ти? — Воля дивилася в корінь. Руки Талії, що ними дівчина упиралася в стіл, дрібно дрижали. Талія спробувала щось сказати, але з її вуст зірвалося лише здавлене хрипіння. Перед часом повної сили вона завжди почувалася найгірше, не знала, на якому вона світі.

— Виведи їх, Воле, — сказала Ляна.

У наступну мить вона проштริกнула ритуальним ножем долоню істоти, що була схопила її. Істота тоненько завищала. Ляна провела останню лінію на стіні біля вікна, а потім відштовхнулася ногами від підлоги, підтягнулася на руках — і випхнула себе назовні.

— Ідіотко, Вищий тебе забери! — Ела вилаялася так голосно, що навіть істоти на мить відступили, шоковані.

У Ляни не було часу на шок чи страх. Краєм ока відмітивши, що візерунок вона зробила на совість — тепер одного вікна істоти взагалі не помічали, — і почувши, як Воля повертає ключ у замку, Ляна кинулася у протилежний бік. Руки істот простягалися до неї. Потвори наче просили — подай нам, мила, ми ж такі, долею ображені, а ти ще маєш сили кудись бігти, то не біжи! Зупинися, опусти руки — стань нами, ми будемо тобою, ти будеш з нами і більше ніколи не спзнаєш самотності.

— Грець вам, — пробурмотіла Ляна, біжучи

куди ноги несуть і не озираючись. — А ну, спіймайте, як можете!

Довго Ляна бігти не змогла б. Вона сама це чудово розуміла, тому заборонила собі думати. Рука з ножем автоматично вимальовувала у повітрі найпростіші візерунки, які мали затримати істот, а Ляна бігла, намагаючись очистити свідомість від страху, тривоги, сумнівів.

Тут і зараз — вона була сама. Більше не мусила нікого захищати. Ніяких стосунків. Руки, одна з яких виє від тупого болю, а друга стискає ніж — ото і все.

І ще були відчинені двері попереду. Ляна кліпнула і ледве не зупинилася, побачивши їх. Проте швидко оговталася. На роздуми і тупцювання біля дверей не було часу.

Влетівши у приміщення, Ляна налягла на двері (ці відчинялися всередину) і почала шукати поглядом щось важке. Втім, двері зачинилися раніше, ніж вона це «щось» відшукала, з дивним металевим грюкотом. Одразу загорілася червоним кнопка збоку.

«Магнітні двері», — подумала Ляна недовірливо. Звідки? У Чорному Секторі не повинна працювати електроенергія.

Але ж вона працювала. Ще у тій одноповерховій будівлі. Чому б їй і тут не функціонувати?

Ляна похитала головою, оглядаючи приміщення, в якому опинилася. Ситуація здавалася їй підозрілою.

«Парадне», — зринула здогадка. Ляна дійсно стояла у парадному. Неподалік виднілася пуста будка консьєржки, ще далі починалися сходи. Високий, мабуть, будинок. До дві тисячі дванадцятого люди такі покручі споруджували... Тепер максимальна кількість поверхів — дванадцять, і то тільки в академічному гуртожитку.

Піднявшись сходами, Ляна невдовзі побачила вікно. Вузьке, невелике і досить високо розташоване. Визирнувши з нього, можна було спостерегти чималенький натовп, який зібрався унизу на Лянину честь. Істоти навіть не думали нікуди йти. Втім, і ломитися до парадного вони не поспішали. Думка зайти до найближчої квартири і перебути там ніч Ляну не приваблювала, але це було краще, ніж нічого. З парадного дівчина не вийшла б ні за які блага. То щастя, що двері були відчинені і Ляна змогла замкнутися тут.

Щастя? А може, пастка?

Почуваючись у край втомленою — а часу минуло не так вже і багато, — Ляна рушила вище. Спинившись десь на рівні п'ятого поверху і трохи віддихавшись, простягнула руку до дверей розташованої поруч квартири. Штовхнула.

Зачинено.

Сусідні двері були зачинені також. Може, і на добро. Ляні раптом схотілося оббігати весь будинок, всю його силу-силенну поверхів, перевіряючи, чи зачинено, а потім з чистою совістю забитися в якийсь куток неподалік від сходів і там відсидітися.

Не вийде.

Уривчасті, різкі рухи лівою рукою — Ляна справді втомилася креслити візерунки, ніж корився їй зі значно меншою охотою, ніж на початку, — і двері відчинилися. Відштовхування як воно є, пояснила Ляна уявній Талії. Увійшла до квартири.

Відчула скажений біль у правиці — і втратила свідомість.

* * *

До тями Ляна приходила повільно і без особливої охоти. Спати хотілося просто-таки сказано. А ще Ляна змерзла і відлежала собі все, що могла. Це ж треба — заснути у такій незручній позі. І де Пухнаста? Давно б прийшла до хазяйки, зігрівати...

Ця думка змусила Ляну підскочити. Дівчина заходилася підводитись із підлоги, на яку повалилася, коли відімкнулась. Чому вона втратила свідомість, Ляна згадала легко. Виною всьому — біль у правій руці.

«Я вже істота? — стривожилася Ляна. — Чи ще ні?»

Схоже, ні. Істота навряд чи замислилася б над цим питанням.

«Фух.

Але тоді чому рука заболіла саме тут? І чому я прокинулася?»

Ніби у відповідь на останнє запитання, в приміщенні пролунав неголосний плач, схожий на дитячий. Шкіра Ляни миттю вкрилася сиротами, дівчина звично потяглася до ножа і тут усвідомила: вона його загубила. Мабуть, впустила, коли падала.

Тим часом плач пролунав знову. Тихий, майже сором'язливий — так може плакати тільки всіма покинута дитина, що й не сподівається бути почутою. Горе, немислиме для тих, хто вважає себе дорослим. Таке горе може вбити, коли ніхто не простягне руку допомоги.

— Агов, — неголосно покликкала Ляна. — Агов, є тут хтось?

Тихе схлипування. Пауза, доволі-таки довга. І знову схлипування. Зовсім поруч.

— Де ти? — запитала Ляна. Нічогісінько не було видно; дівчина стала навколішки, намагаючись відшукати ніж. — Ти мене чуєш?

Схлипування. Таке, що на серці одразу миші зашкребли — ніхто не повинен страждати. Саме так вчили спудеїв Академії: кожен робить свій вибір і

потім за ним не жалкує. Хочеш — іди у науку, там ніхто не завадить тобі креслити візерунки, необхідні для підтримки бар'єру навколо Чорного Сектору, чи вирощувати нові сорти рослин у світі без сонця. Хочеш — вирушай у передмістя і розводь тварин для Міста, опікуйся полями, охороняючи їх від істот лісу. Хочеш — виборюй собі право на краще життя у районах беззаконня чи йди до музею, струшувати пил із мумій янголів і берегти спадок віджилих віків. Хочеш — наймайся у охорону до тих, хто подорожує за межі Міста, хоча туди хіба що найкращі професіоналів візьмуть.

А хочеш — рушай до підземних акведуків, полювати на потвор, які періодично вибираються з лісу чи Чорного Сектору. Кажуть, їх там повно, тільки назовні не виходять, навіть уночі. Випускники Академії періодично влаштовують зачистки в акведуках...

Ляна тільки охнула, врізавши долоню об щось гостре. Власна кров здалася липкою, гарячою і дуже незручною. З такою мокрою рукою у пилі та бруді ніж годі шукати.

За мить Ляна зрозуміла, що порізалася власним ножем, і радо його схопила. З ножем і про світло турбуватися не треба було. Простий візерунок, якому Ляна навчилася самотужки, під час лігніх канікул, допоміг — лезо ножа засвітилося

блідо-блакитним, і в цьому світлі Ляна побачила кімнату, у якій опинилася. Крім стін із обідраними шпалерами та великого забитого дошками вікна, у кімнаті не було нічого. Брудна підлога з дивного сірого каменю, що на ній Ляна лежала, також не залишала простору для фантазії.

На відстані кількох метрів від того місця, де Ляна зараз стояла, були двері. Зачинені. Хоча Ляна точно пам'ятала — вона їх не зачиняла. І так далеко від них лежати не могла. Тим паче що і двері були інші. Схоже, Ляна опинилася в одній із кімнат квартири, куди так необачно увійшла. Дівчина звідкись точно знала — її ніхто не торкався, не пересував з місця на місце. Скидалося на те, наче саме приміщення змінилося, варто було Ляні переступити поріг.

«У Чорному Секторі нема часу», — пригадалися слова Ели. А якщо час — плинний, чом б не бути плинним і місцю?

«Це неможливо, — подумала Ляна. — В лісі все змінюється — це так. Але Чорний Сектор...»

Тим часом схлипування почулося знову. Дещо розгублений погляд дівчини повернувся до дверей. У наступну мить Ляна здригнулася.

Біля дверей стояла маленька дівчинка. Так-так, саме дівчинка — сплутані довгі кучерики, сукенка з мереживом, лялька в опущеній руці. Лялька була дивним чином схожа на свою

господарку, котра рюмсала найвідчайдушнішим чином.

На серці в Ляни потеплішало. Вона знати не знала, що то за дівчинка, звідки вона могла узятися, як вижила тут, в Чорному Секторі... але це була дівчинка. Людина, так само, як Ляна. І ця людина страждала. Ляна мала їй допомогти.

— Що трапилося, сонечко, — сховавши руку з ножем за спину, щоб не перелякати дівчинку, Ляна зробила крок до дитини. — Чого ти плачеш?... Тобі страшно?

Дівчинка повернула обличчя до Ляни, і та полегшено зігхнула.

Очі. У дитини були нормальні очі, не суцільна чорнота замість білків, райдужок і зіниць.

Не істота. Про інше можна і потім подумати.

Дівчинка відвернулася від Ляни. Схлипнула знову, зіщулилась, обіймаючи свою ляльку.

— Не бійся, — якомога лагідніше сказала Ляна. — Не треба боятися, серденько, я хочу тобі допомогти...

Вона підійшла до дівчинки. Та, схоже, насправду боялася — тулилася до дверей, рюмсаючи дедалі частіше.

— Ну, що таке. — Ляна присіла навпочіпки, простягнула праву руку до дитини. — Все буде добре, моя хороша, ріднесенька моя... Я все для тебе зроблю.

Дівчинка завмерла, наче звірятко. Чомусь Ляна пригадала свою Пухнасту — та була такою само. Дикою. Ляна ніколи не думала, наче змогла її приручити. Подруг Ляни Пухнаста взагалі не визнавала, вважаючи себе єдиною господинею у кімнаті дівчини.

Рюмсання припинилося. Ляна несміливо торкнулася рукою підборіддя дитини. Дівчинка підвела голову. Якусь секунду Ляна розглядала її напрочуд гарне личко зі слідами сліз.

А потім дитина сказала:

— Тоді ся віддай мені, Озерна Діво.

Ляна нічого не встигла второпати. Личко дитини почало рости, збільшуватися, як мильна булька. Роздуваючись, наче повітряна куля, обличчя втрачало будь-які характерні, особистісні риси, спотворювалося. Рот розтягнувся підводною западиною, очі розрослися і втратили білки та зіниці, проте чорними не стали. Сині — ось якими вони були. Яскраво-сині, величезні, круглі, вибалушені, вони майже цілком знаходилися ззовні, як два м'ячики на мотузках.

Почуття огиди спалахнуло у Ляні і одразу перетворилося на жах, коли з-під сукенки дитини простягнулися довжелезні зморшкуваті кістляві руки з обламаними загнутими нігтями. На руках було видно виразки і струпи, і тягнулися ці руки — до Ляни, все тягнулися і тягнулися, і вона нічого не

могла зробити, аж поки нігті синьоокої істоти не вп'ялися їй ув обличчя.

Ляна закричала. Не так від болю, як від жаху, що зараз нагадував прорваний гнійник.

— Озерна... Діво... — багатоголосо мовила гадана дитина. Нажаханий погляд Ляни впав на підлогу, на відкинуту ляльку.

У ляльки були кучерики і сукенка, і сині очі; пухкеньке личко спотворював вираз відчаю і болю, частини щоки бракувало, так, що білі зуби пробивалися з-під чогось червоного, ніби гриби. Ела б оцінила, подумала Ляна, відчуваючи, як нігті-кігті істоти занурюються глибше в її плоть. Скоро вони так само висмикнуть по шматку м'яса з її щік, і вона стане... буде... новою лялькою. Ще одною лялькою у руках квартирної істоти. Такою, якою, мабуть, була та дівчинка, чиє схлипування істота відтворювала.

Остання думка викликала гнів, і саме він спонукав Ляну із несподіваною силою відкинути від себе потвору. При порівняній нетренованості фізичні дані у Ляни були непогані, а стресова ситуація будь-яку людину закликає до несподіваних вчинків. Істота відлетіла від Ляни — безконтрольний удар випростаними руками виявився більш ніж дієвим. Особливо якщо враховувати те, що ніж Ляни встромився в око потвори і потім вийшов звідти з голосним

хлюпанням, коли істоту відкинуло назад.

Дівчина кинулася до дверей, проте вони виявилися зачиненими. І замок, схоже, не автоматичний був. А креслити візерунки Ляна зараз була не в змозі. Вона і найпростіших Слів тепер не згадала б.

На зовсім невеликій відстані від Ляни відкинена потвора, щось крекочучи, почала підводитися. Замість ніг їй слугували лікті гігантських рук. Власне, крім рук і голови, в істоти не було нічого. Підлогу заплямовувала синя рідина, яка яскраво фосфоризувала — витекле око потвори. Тим же кольором світилося лезо ножа у руках Ляни. Із блакитного світло стало синім.

«Треба тікати».

Думка ця, власне, такою і не була. Не думка — намір. Замість марно смикати зачинені двері Ляна кинулася до вікна. Дошки, як вона і підозрювала, трималися на чесному слові. Кілька хороших ударів ногами у важких черевиках — і ось Ляна вже стоїть на підвіконні, спостерігаючи панораму Чорного Сектору вночі. Дуже схоже на Місто, так само багато електричного світла...

Світла?!

«І якого дідька я залізла так збіса високо?»

А це вже була думка. Вірніше, риторичне запитання.

Якусь мить Ляна вагалася, стрибати чи ні, але

тут одна з рук істоти дісталася до підвіконня і майже торкнулася ноги дівчини: більше думати не можна було.

— Щастить мені сьогодні на вікна, — у голос сказала Ляна і шубовстнула вниз.

Поліг виявився недовгим. Ляна не встигла не те що пригадати все своє життя — навіть злякатись як слід. Приземлення спіткало дівчину швидше, ніж хотілося, і значно приємніше, ніж гадалося. Чи неприємніше — це вже кому як.

Ляна впала на цілу купу мішків зі сміттям. Вони значно пом'якшили посадку. Синців дівчина набила пристойно, якась банка у момент падіння встромилася просто під Лянину ліву лопатку, так, що аж дух вибило. Проте Ляна нічого собі не зламала. І істот поблизу не було. Мабуть, вони все ще стовбичили біля парадного. А може, пішли собі геть. Урешті-решт, своє завдання вони виконали, здобич для істоти вищого ступеня загнали.

Оговтавшись, Ляна почала борсатися, намагаючись підвестися. Це дівчині вдалося далеко не зразу, вона тонула у мішках, ноги провалювалися. Небезпека зламати їх тут була зовсім не примарною, хоча купа сміття виявилася не такою вже й високою. Метри півтори, не більше.

А ще Ляна знову випустила ніж. І що шукати його у такому безладі — марна справа, зрозуміла одразу. Слід було вибиратися, доки...

«Ну от, накликала», — подумала Ляна, а потім трапилося кілька подій одночасно.

Істота, яка стрибнула за свою здобиччу, гепнулася на купу сміття. Ляна нарешті знайшла більш-менш пристойну опору, але тут у дівчини під ногою щось скляно хруснуло — мабуть, та клята банка. Ляна похитнулася, істота, не витрачаючи часу, стрибнула вперед.

І тоді щось відбулося. Мить перетворилася для Ляни на хвилину, час уповільнився. Істота рухалася не швидше за равлика — долала опір повітря; у правиці Ляни спалахнув лютий біль, але свідомість дівчина не втратила. Не цього разу.

Ляна швидко нахилилася, прориваючи правицею пакет для сміття у себе під ногою. Гострі скалки скла встромилися їй у досі не ушкоджену руку. Відчуваючи, як спікається кров на обличчі, Ляна схопила досить великий уламок банки і викинула правицю з ним уперед.

Уламок розминувся з доки цілим оком істоти на якийсь міліметр, а потім час відновив свій звичний хід. Те, що Ляна нахилилась і ще не встигла випростатися, зіграло їй на руку в усіх сенсах цього вислову — потвора схибила так само, як і дівчина. На додачу Ляна ще й оступилася і впала долі, розтягнувшись на весь зріст.

Потвора опинилася зверху. Ляна була у невідганному становищі — вона впала на живіт і не

мала жодного шансу випередити істоту.

Що ж, Ляні і так сьогодні надзвичайно щастило. Відчинені двері у парадне ще вписувалися у схему «загнати здобич», але ця купа сміття...

«Схоже на атракціон, — промайнула шалена здогадка. — Аякже, перед тим, як з'їсти непрошену гостю, слід її добряче поганяти, погратися, як кицька з мишею. А істоти нижчого порядку допоможуть на початку. Ця потвора сто разів могла проковтнути мене, доки я валялася на підлозі, ан ні — не стала. Хотіла пограти? Ех, хто б зі мною не грався, це погано кінчалося для обох. Переможеного — переможено, а переможець приречений... І неважливо, ким була я.

Але я ще жива. Я не можу здатися».

Ляна не встигала вдарити істоту уламком скла — надто незручно впала.

Зате дівчина могла підвестися, що, власне, і зробила, вже не думаючи про те, як би не зламати ногу. Істоту відкинуло вбік. У наступну секунду Ляна розвернулася, збираючись битися до останнього. Потвора звелася на руки, подивилася на дівчину оком, яке лишилося, але нападати не стала.

— За півгодини — північ, — сказала, кривлячи рот-западину. — Брама зачиниться. Ти приречена, Озерна Діво. І твої подруги — теж.

«Я схиблю», — зрозуміла Ляна, але втримати себе не встигла. Останні слова істоти зірвали

невидимий запобіжник, і тепер Ляна летіла до потвори, у руці стискаючи гострий шматок скла. Що цікаво, порізана права долоня ще й досі не боліла, на відміну від ушкодженої раніше лівої.

«Я схиблю».

Час не уповільнився. Істота розчепірила руки Ляні назустріч. Кістляві, вкриті виразками, вони нагадували квіти на чудернацьких стеблах.

Мертві квіти.

«Я схиблю», — втретє подумала Ляна.

І влучила.

Уламок скла не просто встромився в око істоти — він увійшов набагато глибше, за ту судину-мотузку, на якій око трималося. Не усвідомивши, що сталося і чому її досі не з'їдено, не розірвано, не перетворено на ляльку-оболонку, Ляна сахнулася, оступилася вдруге, втратила рівновагу і покотилася вниз. От тепер їй точно пощастило — купа сміття була досить пологою, тож на Ляні тільки синців додалося.

Піднявшись на ноги, дівчина з радістю усвідомила, що нічого не собі зламала. Ляні шалено хотілося озирнутися, подивитися, як там істота. Мертва? Чи ні? Таких складних потвор вбивати важко, якби у Ляни був її ніж і час, вона могла б...

Часу не було. У Чорному Секторі його не існувало, Ела мала рацію.

І тепер Ляна стояла посеред Сектору,

скривавлена, виснажена, із правицею, яка вже їй не належала, без ножа і товаришок, зате з купою потенційних ворогів довкола. Істот приваблює кров — це Ляна знала з першого курсу Академії. У певні дні дівчатам взагалі було заборонено ходити до лісу. Чи Чорного Сектору — у випадку, якщо ці дівчата вчилися в Академії. Окрім спудеїв, на заборонену територію рідко коли хто потикався. Люди у Місті і без того часто помирили чи потрапляли до лікарні. Казали, до дві тисячі дванадцятого все було інакше. Тоді люди жили під осяйним блакитним небом і відчували себе частинками єдиного цілого, Вищого. Тоді у лісі не було небезпек, а Чорного Сектору взагалі не існувало, і не виникало потреби повсякчасно ризикувати життям у районах беззаконня, адже всі і без того мали своє *місце під сонцем*.

А оскільки зараз Чорний Сектор безсумнівно існує, Ляні слід тікати. Знайти подруг, якщо пощастить. Доки вона не перетворилася — не повірить, що надії нема.

Ніби у відповідь на ці думки, за рогом почулися чийсь кроки. Ляна не стала випробовувати долю і чкурнула у протилежному напрямку. На щастя, з ногами у неї все було гаразд. На бігу дівчина нарешті вийняла з щюки те, що там застрягло і тепер страшенно муляло. У гарячці втікання Ляна не помітила цієї капосної штуки, а

зараз мала щастя побачити її і пересвідчитися — як мінімум один ніготь синьоока потвора об неї обламала.

— Тьху, — сказала Ляна, відкидаючи ніготь у бік. У відповідь звідти почулося важке дихання, і з тіні найближчої будівлі виступила істота. Чорноока, у чоловічому діловому костюмі і з довгим розпатланим волоссям.

— Га-а-а, — сказала істота. Ніготь, що його викинула Ляна, лишив криваву пляму на сірому піджаку. Світло розташованого поруч ліхтаря дозволяло розгледіти все у подробицях.

Щоки істоти ввалилися, на них виступали чорні жили. Бліде обличчя видавалося за формою схожим на звірячу морду, волосся на голові починалося сантиметрів на десять вище лоба і росло буйно, густо. Цей чоловік не бажав маскувати свою нелюдську сутність, він не прикидався, як істота-Захід чи ті, інші. Їх видавали тільки чорні очі. У його ж випадку очі мало що важили.

Безгубий рот розкрився знову:

— У-у-у... Га-а-а.

Ляна відступила на крок — і потрапила у міцні обійми.

— Рге-е-е, — сказали у неї за спиною. Ляні здалося, наче її волосся стало дибки, а кров застигла в жилах. З тіней виступали нові істоти — їх тут було чимало, а скривавленої щоки дівчини

торкнулося щось вологе і холодне.

Ляна закричала, зриваючи голос. У неї навіть снаги пручатися не стало — жах навпіл з відразою затопив все єство дівчини, прориваючись назовні. Це було наче у страшному сні.

Раптом істоти захвилювалися. Той, у костюмі, першим підняв погляд. Руки, що стискали Ляну, ослабли, і дівчина скористалася цим, щоб вирватися і відбігти у бік. Ноги корилися їй із певним спротивом, ніби затерплі, але падати було не можна. Не можна падати.

— Га-а-а? — чоловік у костюмі дивився вгору. У подобі голосу чулися виразно запитальні інтонації. Говорити більш зв'язно він, схоже, не міг. Занадто давно відбулася трансформація.

— Нге-е! — підтвердила істота за два кроки від Ляни. Дівчина кинула панічний погляд у той бік. Візерунки у свідомості Ляни наче сказилися, плуталися безладно, не бажали складатися у чітку систему. Була б тут Айрен Купер, вона не відступила б, встигла подумати Ляна.

А потім з неба впала смерть.

Вона була чорною, як і належить, і невимовно прекрасною — дощ із металевого пір'я, наче той, що, за переказами, пав на землю у дві тисячі дванадцятому. Чорний попіл чи чорний метал; їх об'єднала смерть, як сказав би словесник давніх часів — поет.

Зараз поетів не лишилося, самі словесники, тому Ляна замість говорити щось відбігла подалі. Безладні візерунки в її уяві припинили свій хаотичний рух і нарешті почали виплітатися як слід.

«Робити щось — значить вплітатися у світ», — подумала Ляна. Зап'ясток правої руки часто пульсував і, здається, опухнув, але дівчину це не займало. У неї на очах істоти Чорного Сектору падали, пронизані гострим пір'ям з чорного металу, прибиті до долівки. Вони не могли ворухитися, та все ж намагалися підвестися, вили, вигукуючи своє «ге-е-е» та «га-а-а», наче просили допомогти. Їм було боляче, і Ляна чомусь пригадала мумії у музеї Міста. Невідомо, чи справді ті мумії належали янголам. Поламані, ушкоджені, з вивернутими під різними кутами суглобами, вони все ж були зібрані воєдино, відреставровані, виставлені під склом як пам'ять про кращі часи, про загибель потужної цивілізації у далекому дві тисячі дванадцятому році. Давно розбиті, не потрібні нікому, наче прописні істини, вони наганяли тугу — анахронізми, за які вже й забути варто.

Істоти з Чорного Сектору були такими ж анахронізмами. Відживши своє, вони, одначе, не бажали йти. Чіплялися за життя, і набагато якісніше, ніж мешканці Міста, треба сказати.

Ляні здалося, наче вона от-от щось зрозуміє,

але тут візерунок у її свідомості нарешті було завершено. Ляна не знала, чи вийде застосувати його без ножа, без попереднього креслення Слів на будь-якій поверхні, хоча б і в повітрі, та лишатися осторонь не могла.

Вона знала, кому належить чорнометалеve пір'я.

Я відшукати банальність збираюсь, йду я кудись і усе вибачаюсь, йей, ви пробачте, я зовсім не звідси, Слово моє є аж тричі не криця, Слово моє є останнє зі Слів, наче задушений в зародку спів, Слово моє є суцільне мовчання, жити під вечір, жити до рання, Слово моє — програмовая фраза, ти не зумієш сховати образу, віриш бо: Слово — то правда свята, істину знов у Словах заховаю, геть лицемірство, я скажу колись, геть лицемірство, як втрачу я хист, геть лицемірство, не хочу брехати, знов перепрошувати і вибачати, геть лицемірство, шукати щось марно, краще піду я блукати до рання, ніч перебути є легше за день, ніч дасть надію позбутись брехень...

Істоти запалали. Зайнялись чорним вогнем і спопеліли вмить, як нічні кошмари.

Ляна дивилася перед собою, не розуміючи, що відбулося. Цей візерунок не мав спрацювати таким чином. До того ж, у правиці з'явилося нове почуття

задоволеної важкості. Наче Ляна писала щось від руки, багато і упродовж тривалого часу.

Згори почулися важкі змахи велетенських крил, а з рота, біля правого кутика якого виднівся застарілий шрам, пролунало схвальне:

— Як ти їх, Ляно! Ти б і без нас впоралася...

— Без вас — ні за що, — відгукнулася Ляна, з полегкістю дивлячись на Елу і Волю. Втомлені, наче з лиця спалі, брудні не згірш од неї, але живі і здорові.

— От і ми так подумали. — Талія приземлилася за спинами Ели і Волі, з насолодою розправила широкі чорні крила. Світло ліхтаря кидало на ці крила і броню дівчини металевий полиск — спеціалізацією Талії була подвійна трансформація.

— Ви дурні. — Ляна не збиралася приховувати досаду. — Для кого сказано — у Чорному Секторі не можна озиратися?

— Ми тебе не розуміємо, — пхикнула Талія.

— Тобі потрібна медична допомога, — одночасно з нею казала на диво спокійна Воля. «Притягання» Ляни все ще діяло. — Я нарешті змогла тебе знайти.

— А це було складно, як Волі вірити, — поважно кивнула Ела. — Ти наче за бар'єром опинилася. Воля вже запідозрила найгірше, але ми не здавалися і таки тебе відшукали. Допомогати

нам, схоже, ніхто не збирається, тож довелося взяти все у свої руки. І ми, коли тебе шукали, не оберталися!

— Ви й справді не розумієте, — похитала головою Ляна. — У Чорному Секторі не можна дивитися назад не так у прямому значенні, як у переносному. Ви не мусили затримуватися тут, аби знайти мене. Варто було б шукати шлях, а на мене не озиратися. Я лишилася позаду за власним вибором. Позаду, розумієте? А ви озирнулися. Пішли за мною. І наразилися на даремну небезпеку. Ви могли загинути!

— Але ми не збираємося гинути. — Ела примружила очі. — Ми вийдемо звідси всі разом або не вийдемо взагалі. Ми — група.

— На відміну від тебе, — з несподіваною злістю сказала Талія. Її очі були такими самими чорними, як у істот нижчого порядку — тепер Ляна на власному досвіді пересвідчилася, що зовсім не всі потвори чорноокі. — Чого ти стрибнула? Думала, ми без твоєї допомоги двері не зачинимо? Ми б впоралися і лишилися разом! Ні, тобі завжди треба виставитися, вилізти наперед, показати, яка ти крута і які ми бідні-нещасні, без тебе — як без провідної зірки. Ти, Ляно, тільки й робиш, що на рожен лізеш. І зараз ти на тонку пряла — якби ми не з'явилися, кісток твоїх було б не зібрати. Героїня... — З темних вуст Талії зірвався гіркий

смішок. — На очі б тебе не бачити.

Ляна подивилася на Талію. Важко зітхнула. Перевела погляд на притихлих Елу і Волю:

— Скільки ви тут блукаєте?

— Та от... кілька годин, — розвела руками Ела.

— Дайте здогадаюсь, — повільно сказала Ляна. — За весь цей час Талія нічого не їла. Точніше, не пила.

Відповідь була очевидною.

* * *

— А у тебе гірка кров, — сказала Талія. Оскільки вона тримала бойову трансформацію досить довго і весь цей час билася, то почувалася виснаженою у рази більше, ніж Ляна. Захисні візерунки на обличчі Талії, її чорні очі, страхітливі крила і обладунок з луски аніпрохи не лякали Ляну. Вона вже звикла.

І до того, що виснажена Талія потребує свіжої крові, звикла також. Тільки зазвичай Талія пила розчинну плазму. Цього разу розчинити її було ні в чому. Про це дівчата, збираючись у Чорний Сектор, якось не подумали. Вони навіть не припускали, що лишаться тут на ніч.

Тож довелося Ляні підставляти лівий зап'ясток під ритуальний ніж. Незважаючи на те,

що без зброї і змоги креслити візерунки користі від Ляни було небагато, вона мала більше шансів безболісно витримати кровопускання, аніж Ела чи Воля. Дівчата, на відміну від декого, не валялися без свідомості упродовж кількох годин.

Ела все одно була активно проти Ляниної «самопожертви». Тому лаялася, перериваючись хіба що на молитви та вибачення на адресу Вищого. Молитви стовідсотково були необхідні — до дівчат поспішали нові істоти, слід було їх затримати, доки Талія не відновить сили.

— Дякую, — вкотре повторила Ляна. Талія криво усміхнулася.

На її губах була Лянина кров.

— Ви ще довго? — Між молитвами та лайкою поцікавилась Ела. — Кінчайте вже, ми досі не знайшли шлях, а стовбичити тут на семи віграх особисто я вважаю не найкращою ідеєю.

— У чім справа? — запитала Ляна. Тепер вона розуміла — нема сенсу сварити дівчат за те, що замість накивати з небезпечної території п'ятами вони заходилися шукати подругу. Вона вчинила б так само... Але те, що шлях не знайдено, стало для Ляни неприємною новиною. — Воле, ти не відчуваєш, куди нам іти?

— Я відчуваю. — Воля похитала головою. — Це не так, як було з тобою. Але ми не можемо туди дістатися. Цей район Чорного Сектору обнесено

стіною. Десь у ній мусить бути прохід, проте я ніколи його не бачила. Я не знаю, як він виглядає, і не можу відчувати. А от шлях я відчуваю. Він за стіною.

— Тобто ми зайшли сюди, коли звернули зі шляху? — не повірила Ляна. — Проминули прохід і навіть цього не помітили?

— Це — Чорний Сектор, — сказала Талія, розминаючи крила. — Нема чому дивуватися. Нічого, знайдемо ми ту браму. Я тепер чудово почуваюся, маємо непогані шанси. До того ж, ночі не так і багато лишилося. Фактичних п'ять-шість годин. Скоро північ.

Сполучення слів «брама» і «північ» змусило Ляну нервово смикнути щогою.

— Хто така Озерна Діва? — не усвідомлюючи, що говорить це вголос, дівчина стисла кулаки, що їх Воля тільки-но перев'язала захопленими із собою бинтами. Обличчя Ляни зараз мало ще більш чудернацький вигляд — у Волі і пластир знайшовся. Повно пластиру. На відміну від Ели, Ляни і Талії, Воля на совість підготувалася до подорожі у Чорний Сектор. А може, то Захід подбав — він добре знав, що може знадобитися людині у скрутній ситуації. Недарма ж у райони беззаконня збирався.

Це було несправедливо — що він, найпідготованіший з їхньої групи, першим зазнав

поразки.

— А хто це? — В один голос запитали Ела і Талія. Воля промовчала. Їй було не того — бинтувала ушкоджений зап'ясток Ляни.

— Неважливо. — Ляна нетерпляче тупцювала на місці. — Підімо краще. До півночі ми конче мусимо вийти на шлях! Інакше...

— Ми чогось не знаємо? — підвела брови Талія. У її теперішній подобі це виглядало страшно.

— Цей район — особливо небезпечний, — подала голос Воля. Зробила акуратний вузлик на пов'язці, відступила від Ляни. — Його навіть на картах Чорного Сектору нема.

— Там біла пляма, — підтвердила Ела.

— Тож ми про нього не знаємо нічого і ніяк, — вела далі Воля. — Ми гадки не мали ні про озеро...

«Ставок», — подумки виправила Ляна. Вона помітила, що, згадавши про «озеро», Воля навіть не здригнулася. Вона справді забула свої почуття до Західа.

Ляна не хотіла думати, що трапиться з Волею, коли та згадає. А це, безсумнівно, станеться. Візерунки Ляни довго не протримаються.

— ...ні про браму, — говорила Воля.

«Ні про те, що існують синьоокі істоти», — і собі доповнила Ляна.

— То, цілком можливо, не знаємо ще чогось. Із Чорним Сектором пов'язано кілька заборон — не дивитися назад, не брати тут воду чи їжу, не сходити зі шляху, не лишатися в Секторі на ніч...

— Ага, і ми порушили їх всі, — пробурмотіла Ела, далі шепочучи свої молитви.

— Так от, — не давала збити себе Воля, — кожна із цих заборон має логічне пояснення. І всі вони зводяться до одного: у Чорному Секторі легко заблукати. А заблукавши, — лишитися тут назавжди. Перетворитися на істоту. Істоти стають сильнішими вночі, тож на ніч тут краще не лишатися. Істоти рідко виходять на шлях і на шляху не можуть збити з пантелику — тож слід триматися шляху. А тепер уявіть, що з нами станеться, якщо ми лишимося у цьому районі, замкнені на ніч, відділені від шляху брамою, невідомо для чого побудованою.

Дівчата замислилися.

— Думаю, після того, як північ вдарить, тут щось зміниться. Або істоти лихішими стануть, або ми почнемо перетворюватися. Як лишимося тут, за брамою, на ніч — ранку не побачимо, — популярно пояснила Воля.

— Але ти не можеш знайти браму. — Талія пронизливо подивилася на Волю. — Чи не хочеш?

— Тало, — Ела кинула на подругу здивований погляд, — ти про що?